

ÅRSRAPPORT

2018

HANSA BORG HOLDING AS
(Konsern)

Org.nr 984 349 939

Styrets beretning

Resultatregnskap, balanse
og kontantstrømsanalyse

Noter til regnskapet
Revisors beretning

Hansa Borg Holding konsern

Resultatregnskap

Morselskap		Tall i TNOK	Note	Konsern	
2018	2017			2018	2017
0	0	Salgsinntekter		2 584 834	2 421 036
0	0	Særavift til staten		-1 546 577	-1 419 992
0	0	Sum driftsinntekter	14	1 038 257	1 001 044
0	0	Varekostnad		417 689	369 137
0	0	Lønn og sosiale kostnader	15	309 049	306 501
0	0	Av- og nedskrivninger	1, 2	119 838	82 684
0	0	Andre driftskostnader	14,15	181 262	188 836
0	0	Sum driftskostnader		1 027 838	947 157
0	0	Driftsresultat		10 421	53 887
0	25 000	Inntekt på investering i datterselskap			
2 350	2 350	Netto finansposter	18, 20	195	-10 970
2 350	27 350	Sum finansposter		195	-10 970
2 350	27 350	Resultat før skattekostnad		10 616	42 916
-540	-564	Skattekostnad	13	-12 668	-11 640
1 810	26 786	Årsresultat		-2 052	31 276
		Majoritetens andel		16 936	32 263
		Minoritetens andel		-18 988	-986
		Overføring			
1 810	1 786	Overført til (fra) annen egenkapital			
0	25 000	Avsatt utbytte			
1 810	26 786	Sum overføringer			

Hansa Borg Holding konsern

Balanse pr 31.12.

Morselskap		Beløp i TNOK	Note	Konsern	
2018	2017			2018	2017
0	0	Varemerke	1	20 916	22 154
0	0	Goodwill	1	47 564	94 263
0	0	Sum immaterielle eiendeler		68 480	116 417
0	0	Bygninger og tomter	2	248 627	254 232
0	0	Maskiner, inventar og transportmidler	2	242 141	246 818
0	0	Sum varige driftsmidler		490 768	501 050
473 702	471 892	Aksjer i datterselskaper	3	0	0
0	0	Aksjer i andre selskaper	4	979	979
0	0	Pensjonsmidler	12	2 319	2 373
78 196	78 196	Konsernfordringer	9	0	0
0	0	Andre langsiktige fordringer	8	47 440	32 189
551 898	550 088	Sum finansielle anleggsmidler		50 738	35 541
551 898	550 088	Sum anleggsmidler		609 986	653 008
0	0	Varebeholdning	7	90 457	93 006
0	0	Kundefordringer	8	182 671	194 290
	25 000	Konsernfordringer	9	0	0
0	0	Andre fordringer		7 909	6 540
0	25 000	Sum fordringer		190 580	200 830
0	0	Bankinnskudd, kontanter	6	129 058	71 413
0	25 000	Sum omløpsmidler		410 095	365 249
551 898	575 088	SUM EIENDELER		1 020 082	1 018 258

Hansa Borg Holding konsern

Balanse pr 31.12.

Morselskap		Beløp i TNOK	Note	Konsern	
2018	2017			2018	2017
1 000	1 000	Aksjekapital	10,11	1 000	1 000
54 510	54 510	Overkurs	10	54 510	54 510
55 510	55 510	Sum innskutt egenkapital		55 510	55 510
496 388	494 578	Annen egenkapital	10	241 326	224 519
496 388	494 578	Sum opptjent egenkapital		241 326	224 519
		Minoritetsinteresser	10	33 404	52 522
551 898	550 088	Sum egenkapital		330 240	332 551
0	0	Pensjonsforpliktelser	12	7 966	13 573
0	0	Utsatt skatt	13	17 010	21 999
0	0	Sum avsetning for forpliktelser		24 976	35 572
0	0	Pantegjeld	8,16	106 595	123 787
0	0	Annen langsiktig gjeld	8	823	823
0	0	Sum annen langsiktig gjeld		107 418	124 610
0	0	Sum langsiktig gjeld		132 394	160 182
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner (kassekredit)	9	1 192	0
0	0	Leverandørgjeld		100 593	73 723
0	0	Betalbar skatt	13	17 658	12 339
0	0	Skyldige offentlige avgifter		227 987	228 066
0	25 000	Avsatt utbytte		0	25 000
0	0	Annen kortsiktig gjeld	8	210 017	186 399
0	25 000	Sum kortsiktig gjeld		557 447	525 527
0	25 000	Sum gjeld		689 841	685 709
551 898	575 088	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 020 082	1 018 258

Bergen, 13. februar 2019

Ulf Werner Andersen
Styreleder

Lars Jensen
Styremedlem

Thomas M. Frogner
Styremedlem

Hans Savonilje
Styremedlem

Hanne Egenæss Wiig
Styremedlem

Kristine Pollen Briså
Styremedlem

Lars N. Giil
Administrerende direktør

Hansa Borg Holding konsern

Kontantstrømoppstilling

Morselskap		Beløp i TNOK	Konsern	
2018	2017		2018	2017
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
0	0	Resultat før skattekostnad	10 616	42 916
0	0	Periodens betalte skatt	-12 339	-33 377
0	0	Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-205	-763
0	0	Ordinære avskrivninger	86 164	82 684
0	0	Nedskrivninger	33 674	0
0	0	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbet. i pensj.ordn.	-5 553	762
0	0	Endring i konsernmellomværende	0	0
0	0	Endring i varelager	2 549	-16 743
0	0	Endring i kundefordringer	11 619	8 370
0	0	Endring i leverandørgjeld	26 870	-7 968
0	0	Endring i andre tidsavgrensingsposter	6 668	-3 458
0	0	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	160 063	72 423
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
0	0	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	205	1 121
0	0	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-61 624	-97 837
0	0	Utbetalinger ved kjøp av aksjer	0	-6 833
0	0	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-61 419	-103 549
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
0	0	Netto innbetaling kassekreditt	1 192	0
0	0	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	4 000	18 594
0	0	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-21 192	-34 803
0	0	Utbetalt utbytte	-25 000	-65 000
0	0	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-41 000	-81 209
0	0	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	57 644	-112 335
0	0	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	71 413	183 747
0	0	Tilgang kontanter og kontantekvivalenter som følge av oppkjøp	0	0
0	0	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter periodens slutt	129 057	71 413
		Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt		
0	0	Bankinnskudd, kontanter og lignende	129 058	71 413
		I tillegg har selskapet følgende trekkmuligheter		
0	0	Ubenyttet kassekreditt	65 808	66 300

Hansa Borg Holding konsern

Noter til konsernregnskapet for 2018

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Regnskapsprinsipper for datterselskap og konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter følgende selskaper:

	Eierandel
<i>Mor- og datterselskaper</i>	
Hansa Borg Holding AS (morselskap)	100,00 % i Hansa Borg Bryggerier AS
* Hansa Borg Bryggerier AS eier	100,00 % i Olden Brevatn AS
og eier	64,34 % i Nøgne Ø Det Kompromissløse Bryggeri AS
og eier	50,00 % i Austmann Bryggeri AS

Regnskapsprinsipper for aksjer i datterselskaper

Aksjer i datterselskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når morselskapet tilfører datterselskapet økt egenkapital ved kapitalutvidelse eller når det gis konsernbidrag fra morselskapet til datterselskapet. Mottatt utbytte/konsernbidrag resultatføres i utgangspunktet som inntekt, men bare i den grad mottatt utbytte eller konsernbidrag fra datterselskapet ikke overstiger vår andel av opptjent egenkapital i selskapet etter kjøpet. Mottatt utbytte/konsernbidrag som overstiger dette beløpet føres til reduksjon av anskaffelseskost. Morselskapet regnskapsfører mottatt utbytte/konsernbidrag det samme året som datterselskapet avsetter beløpet.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskapet blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet).

Kjøp av datterselskap

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld balanseføres som goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Merverdier i konsernregnskapet avskrives over de oppkjøpte eiendelenes forventede levetid.

Eliminering av interne poster

I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Salgsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og avslag. Særvaggift til staten inkluderes i salgsinntektene og trekkes ut på egen linje i resultatregnskapet. Salg av varer resultatføres når en enhet innenfor konsernet har levert sine produkter til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelsener som kan påvirke kundens aksept av produktet. Levering er ikke foretatt før produktene er levert til avtalt sted og risiko knyttet til tap og ukurans er overført til kundene. Erfarte historiske data anvendes for å estimere og regnskapsføre avsetninger for kvantumsrabatter og retur på salgstidspunktet.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktig gjeld og langsiktige fordringer klassifiseres likevel ikke som kortsiktig gjeld eller omløpsmidler.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen for eiendelen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og eventuelle andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet.

For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

Immaterielle eiendeler og goodwill

Goodwill har oppstått i forbindelse med kjøp av datterselskap og avskrives over forventet levetid.

Utgifter til andre immaterielle eiendeler balanseføres i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Dette innebærer at slike utgifter balanseføres når og fra det tidspunkt det anses som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte selskapet og anskaffelseskost kan måles pålitelig. Balanseførte immaterielle eiendeler avskrives lineært over forventet levetid.

Varige driftsmidler

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid dersom de har en kostpris som overstiger TNOK 15. Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet. Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon om at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Varelager

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost (etter FIFO-prinsippet) og virkelig verdi. For råvarer er gjenanskaffelseskost brukt som tilnærming til virkelig verdi. For ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønnskostnader, andre direkte kostnader og indirekte produksjonskostnader (basert på normal kapasitet). Virkelig verdi er estimert salgspris fratrukket kostnader for ferdigstillelse og salg.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap og mulig panteansvar. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av forringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrig påregnelig tapsrisiko. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler som er omløpsmidler) vurderes til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger resultatføres som annen finansinntekt.

Gjeld

Gjeld balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Utenlandsk valuta

Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Realiserte og urealiserte kursgevinster og kurstap klassifiseres som finansielle poster.

Finansielle instrumenter

Selskapet benytter ulike finansielle derivater i forbindelse med styring av finansiell risiko. Selskapet anvender derivater kun for sikringsformål. Gevinst og tap på sikringsforretninger som ikke tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring resultatføres. Sikringsforretninger dokumenteres i henhold til kravene etter god regnskapspraksis både hva gjelder beskrivelse av type instrument som benyttes, hva som skal sikres og beregning av sikringseffektivitet. Sikringsforretninger i selskapet klassifiseres som kontantstrømsikring som sikrer framtidige forventede transaksjoner/kontantstrømmer. Sikringen anvendes til å redusere risiko knyttet til renter samt valuta ved innkjøp av råvarer.

Markedsbidrag

Markedsbidrag til kunder balanseføres hvis avtalen løper utover ett år, og periodiseres over avtaleperioden i henhold til brøken omsatt volum til kunden i perioden/avtalt totalvolum i avtalen. Avsetning til tap på markedsbidrag gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av den enkelte kontrakt.

Kostnadsføringsprinsipp

Utgifter kostnadsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt (sammenstillingsprinsippet). Urealisert tap resultatføres (forsiktighetsprinsippet)

Pensjoner

Konsernet har pensjonsordninger som omfatter alle fast ansatte. Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Hovedordningen for de ansatte er en innskuddsplan. Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringssselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringssselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid. Det samme gjelder estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reserveres i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt framtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Skatt på avnitt konsernbidrag som føres som økt kostpris på aksjer i datterselskap og skatt på mottatt konsernbidrag som føres som

Skatt på avgitt konsernbidrag som føres som økt kostpris på aksjer i datterselskap, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres som reduksjon av balanseført beløp på investering i datterselskap, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt).

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Angivelse av beløp i notene

Alle beløp i notene er angitt i TNOK med mindre annet er særskilt opplyst.

Note 1 Immaterielle eiendeler og goodwill

Konsernet

Immaterielle eiendeler	Varemerke	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	35 475	392 257	427 732
Nedskrivning Nøgne Ø og Austmann	0	33 674	33 674
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	35 475	358 583	394 058
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	14 559	311 019	325 578
Balanseført verdi 31.12.	20 916	47 564	68 480

Årets avskrivninger	1 238	13 024	14 262
----------------------------	--------------	---------------	---------------

Forventet økonomisk levetid	10-25 år
Avskrivningsplan	Lineær

Både Nøgne Ø og Austmann Bryggeri AS har levert svake resultatet i 2018. Forventning om fremtidige kontantstrømmer har dermed endret seg. Det er foretatt en nedskrivningsvurdering med utgangspunkt i en DCF-modell med endrede forutsetninger for å beregne forventede fremtidige kontantstrømmer for hver av selskapene. Dette har medført en nedskrivning av goodwill for Nøgne Ø med MNOK32,4 og Austmann Bryggeri AS MNOK1,3. Dette er basert på 100% basis.

Avskrivningstid for goodwill og varemerke er basert på generelle vurderinger, samt konkrete kalkyler knyttet til kjøp av de ulike virksomheter (HBB, Olden, Hansa/Borg/Christiansands Bryggerier, Nøgne Ø og Austmann Bryggeri)

Goodwill fra følgende kjøp avskrives over mer enn 5 år:

	Kjøpsår/ avskr.tid	Årets avskrivning	Årets nedskrivning	Bokført verdi pr 31.12.18
Austmann AS	2016/10	1 043	1 298	6 091
Nøgne Ø Det Kompromissløse Bryggeri AS	2013/20	3231	32 376	16 094
Hansa Borg Bryggerier AS	1999/22	7304	0	22 964
Hansa Bryggerier	1997/20	1446	0	2 416
Sum		13 024	33 674	47 565

Avskrivningsplan over mer enn 5 år er begrunnet i produkter med sterk lokal forankring og lang forventet levetid

Som en følge av årets nedskrivning goodwill er levetid for gjenværende goodwill for Nøgne Ø og Austmann Bryggeri AS justert til 5år.

Note 2 Varige driftsmidler

Konsernet

Varige driftsmidler	Bygninger og tomter	Maskiner inventar, mv	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.	494 286	1 468 608	1 962 894
Tilgang	3 587	58 037	61 624
Avgang	0	-71	-71
Anskaffelseskost 31.12.	497 873	1 526 574	2 024 447
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	249 246	1 284 433	1 533 679
Balanseført verdi 31.12.	248 627	242 141	490 769

Årets avskrivninger	9 193	62 708	71 901
Nedskrivning driftsmidler	0	0	0

Forventet økonomisk levetid	20 - 50 år	3 - 15 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Opplysninger om ikke balanseførte leieavtaler:

	Maskiner inventar, mv
Årlig leie	4 026
Leieavtalens varighet	5 år

Note 3 Datterselskap

Morselskapet

Investeringene i datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.

Datterselskap	Forretnings- kontor	Eierandel	Egenkapital siste år (100 %)	Resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
Hansa Borg Bryggerier AS	Bergen	100,00 %	200 254	25 515	473 702
Balanseført verdi 31.12.					473 702

Nøgne Ø Det Kompromissløse Bryggeri AS er datterselskap av Hansa Borg Bryggerier AS.

Austmann AS er datterselskap av Hansa Borg Bryggerier AS

Olden Brevatn AS er datterselskap av Hansa Borg Bryggerier AS

Note 4 Investeringer i aksjer og andeler

Konsernet

	Eierandel	Balanseført verdi
Aksjer i andre selskaper	< 5%	979
Balanseført verdi 31.12.		979

Note 5 Finansiell markedsrisiko og finansielle instrumenter

Morselskapet			Konsernet		
			Markedsverdi derivater		
2018	2017		2018	2017	
0	0	Valutaterminkontrakter	0	0	
0	0	Rentebytteavtaler	0	-3 058	
0	0	Sum	0	-3 058	

Valutarisiko

Konsernetsvalutarisiko knytter seg kun til kjøp av råvarer i utenlandsk valuta. I tråd med konsernets sikringsstrategi benytter konsernet normalt valutaterminkontrakter for å sikre mellom 30 % og 70 % av forventet årlig innkjøp i utenlandsk valuta. Denne strategien ble fraveket fra mai 2018.

Sikringsbokføring er benyttet for valutaterminkontraktene (kontantstrømsikring). I samsvar med god regnskapsskikk, regnskapsføres ikke sikringsobjektet (fremtidige varekjøp) eller verdiendring på sikringsinstrumentet (valutaterminkontrakter). Realiserte og urealiserte gevinster og tap resultatføres først når varekjøpene påvirker resultatregnskapet. Pr. 31.12.2018 har konsernet ingen utestående valutaterminer.

Renterisiko

Konsernet har langsiktig gjeld med fast og flytende rente, og har således økonomisk risiko knyttet til utviklingen i renter. Total rentebærende pantegjeld per 31.12. er TNOK 107.418. Konsernet benyttet frem til november 2018 en rentebytteavtale til fastrente på langsiktig gjeld. Rentebytteavtalen er ikke videreført, og per 31.12 har konsernet ingen slik avtale.

Note 6 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Hansa Borg Bryggerier AS har ingen bundne betalingsmidler per 31.12., men det er stilt bankgaranti (skattetrekksgaranti) på MNOK 21,0 i Hansa Borg Bryggerier AS og Olden Brevatn AS. Nøgne Ø Det Kompromissløse Bryggeri AS og Austmann AS har bundne betalingsmidler (skattetrekk) på hhv. TNOK 479 og TNOK 300 per 31.12., som også utgjør bundne midler for konsernet. Per 31.12. var skyldig skattetrekk MNOK 9,2.

Det er inngått konsernkontoavtale med DNB hvor Hansa Borg Holding AS, Hansa Borg Bryggerier AS og Olden Brevatn AS inngår i ordningen. Ordningen inkluderer konti i ulike valuta. Hansa Borg Bryggerier AS er konsernspiss i ordningen.

Konsernet har en total kredittramme på MNOK 67 på konsernkonto per 31.12. Pr. 31.12.2018 utgjør rammen totalt MNOK65,8.

Note 7 Varebeholdninger

Morselskapet			Konsernet	
2018	2017		2018	2017
0	0	Lager av råvarer	33 154	31 462
0	0	Lager av varer under tilvirkning	6 421	7 218
0	0	Lager av innkjøpte og egentilvirkede ferdigvarer	50 882	54 326
0	0			
0	0	Sum	90 457	93 006

Varebeholdningen er vurdert til anskaffelseskost fratrukket ukurans med TNOK 2.186

Note 8 Fordringer og gjeld

Morselskapet		Kundefordringer	Konsernet	
2018	2017		2018	2017
0	0	Kundefordringer til pålydende	187 770	198 431
0	0	Avsetning til tap på kundefordringer	-5 100	-4 142
0	0	Kundefordringer i balansen	182 671	194 290

Morselskapet		Fordringer med forfall senere enn ett år	Konsernet	
2018	2017		2018	2017
0	0	Andre kortsiktige fordringer		0
0	0	Andre langsiktige fordringer	47 878	32 189
0	0	Sum	47 878	32 189

		Kortsiktig gjeld		
2018	2017		2018	2017
0	0	Skyldig ferielønn og andre sosiale kostnader	25 260	25 532
0	0	Annen kortsiktig gjeld	184 758	160 866
0	0	Sum	210 018	186 398

		Langsiktig gjeld med forfall senere enn ett år		
2018	2017		2018	2017
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner	106 595	123 787
0	0	Gjeld til konsernselskaper	0	0
0	0	Annen langsiktig gjeld	823	823
0	0	Sum	107 418	124 610

Beskrivelse av konsernets langsiktige gjeld

Långiver	Saldo 31.12.18	Avdrag og forfall					2022 og senere
		2018	2019	2020	2021		
DnB NOR	106 595	22 038	22 038	22 038	22 038	18 443	
Sum pantegjeld	106 595	22 038	22 038	22 038	22 038	18 443	
Annen langsiktig gjeld	823	0	0	0	0	823	
Sum annen langsiktig	823	0	0	0	0	823	

Konsernet har covenantskrav knyttet til langsiktig gjeld og innvilget kassekreditt i DNB. Det kreves at konsernets netto rentebærende gjeld (med fradrag for ansvarlig lån og bankinnskudd) dividert på EBITDA er mindre enn 4,0 per 31.12. Tilsvarende er det krav til at bokført egenkapital ikke utgjør mindre enn 20,0 % av totalkapitalen per 31.12.2018 og ved utgangen av 2018 viser ledelsens beregninger at disse kravene er innfridd.

Note 9 Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

Morselskapet

	Andre fordringer		Øvrig langsiktig fordring	
	2018	2017	2018	2017
Foretak i samme konsern	0	25 000	78 196	78 196
Sum	0	25 000	78 196	78 196

Note 10 Egenkapital

Konsernet

Årets endring i egenkapital	Aksjekapital	Overkurs	Minoritets- interesser	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.	1 000	54 510	52 522	224 519	332 551
Årets resultat			-18 988	16 936	-2 052
Andre endringer	0	0	-130	-130	-259
Egenkapital 31.12.	1 000	54 510	33 404	241 326	330 240

Morselskapet

Årets endring i egenkapital	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.		1 000	494 578	550 088
Årets resultat		0	1 810	1 810
Avsatt utbytte		0	0	0
Egenkapital 31.12.		1 000	496 389	551 898

Note 11 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen på NOK 1.000.000 består av 54 600 aksjer á NOK 18,32. Alle aksjer har like rettigheter.

Oversikt over de største aksjonærene 31.12.

	Antall	Eierandel
Nye Borg Bryggerier Holding AS	40 950	75 %
Royal Unibrew AS (Danmark)	13 650	25 %
Totalt antall aksjer	54 600	100 %

Styremedlem Hanne Egenæss Wiig eier aksjer indirekte i konsernet gjennom aksjer i selskapet Borg Invest AS. Styremedlem Hans Savonije eier aksjer indirekte i konsernet gjennom aksjer i Royal Unibrew AS. Det er ellers ikke eiet aksjer eller rettigheter til aksjer per 31.12. av administrerende direktør, medlemmer av styret, ledende ansatte eller nærstående til disse.

Note 12 Pensjoner

Hovedordningen for de ansatte (unntatt delvis uføre) i konsernet er innskuddsbaserte kollektive ordninger, der forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringselskap.

Gjenværende pensjonsforpliktelser (ytelsesbaserte ordninger) knyttet til delvis uføre, øvrige driftspensjoner, lederavtale samt AFP- og gavepensjonister, er aktuarberegnet og balanseført. Disse ordningene finansieres over selskapets drift.

Enkelte av ordningene har en overfinansiering, disse er vist brutto i balansen i henhold til god regnskapsskikk. Overfinansieringen er sannsynliggjort ved at fremtidige netto pensjonskostnader vil føre til en reduksjon av overfinansieringen i fremtiden.

Konsernet har en avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Den nye AFP-ordningen, som gjelder fra og med 1.1.2011 er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at konsernet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Konsernets forpliktelser er dermed ikke balanseført som gjeld. AFP-forpliktelsen etter den gamle ordningen var balanseført som gjeld, ble inntektsført i 2010. Det er imidlertid balanseført en avsetning for å dekke opp en forventet utbetaling knyttet til en underdekning i den tidligere AFP-ordningen.

Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Pensjonskostnader er presentert som lønnskostnad i resultatregnskapet.

	Konsernet 2018	Konsernet 2017
Netto pensjonskostnad		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 786	1 272
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	657	738
Avkastning på pensjonsmidler	-552	-639
Estimatavvik	813	306
Administrasjonskostnader	183	197
Resultatført planendring	-175	
Arbeidsgiveravgift	302	200
Netto pensjonskostnad ytelsesordninger	3 014	2 074

	Konsernet 2018	Konsernet 2017
Avstemming av årets pensjonskostnad		
Netto forpliktelse per 1.1	-11 609	-10 360
- Netto forpliktelse per 31.12. ytelsesordninger	6 067	11 773
Tilgang forpliktelse som følge av oppkjøp	0	0
Utbetalinger pensjon inkl. arbeidsgiveravgift	8 555	661
Netto pensjonskostnad ytelsesordninger	3 014	2 074

	Sikret ordning	
	2018	2017
Netto pensjonsmidler i konsernet		
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12.	13 400	18 785
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12.	-14 099	-19 508
Estimatavik	-1 620	-1 650
Arbeidsgiveravgift	0	0
Netto pensjonsmidler i balansen	-2 319	-2 373

	Usikret ordning	
	2018	2017
Netto pensjonsforpliktelse i konsernet		
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12.	7 908	19 193
Estimatavik	-1 058	-8 327
Arbeidsgiveravgift	1 116	2 706
Netto pensjonsforpliktelse	7 966	13 572

	2018	2017
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Forventet avkastning på fondsmidler	4,30 %	4,00 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,75 %	2,50 %
Årlig forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Årlig forventet regulering pensjoner under utbetaling	0,80 %	0,40 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Note 13 Skatt**Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel**

Morselskapet			Endring	Konsernet	
2018	2017			2018	2017
		Midlertidige forskjeller			
0	0	Anleggsmidler	2 896	71 766	74 662
0	0	Varemerke	1 213	20 890	22 103
0	0	Omløpsmidler	6 816	-2 752	4 064
0	0	Avsetninger for forpliktelses	-3 030	-11 409	-14 439
0	0	Gevinst- og tapskonto	950	3 802	4 752
0	0	Kortsiktig gjeld	7 174	0	7 174
0	0	Netto midlertidige forskjeller	16 019	82 297	98 316
0	0	Underskudd til fremføring	13 347	-17 287	-3 940
0	0	Grunnlag for utsatt skatt	29 366	65 010	94 376
0	0	Utsatt skatt		14 302	21 999
0	0	Herav ikke balanseført utsatt skattefordel		2 707	0
0	0	Utsatt skatt i balansen		17 010	21 999

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

		Grunnlag for betalbar skatt			
2 350	2 350	Resultat før skattekostnad	10 616	42 916	
0	0	Permanente forskjeller	46 654	9 877	
2 350	2 350	Grunnlag for årets skattekostnad	57 270	52 793	
0	0	Forskjell MF ligningspapirer og regnskap i fjor	0	0	
0	0	Tilgang skatteposisjoner som følge av oppkjøp	0	0	
0	0	Endring i midlertidige resultatforskjeller	6 160	-1 381	
		Endring i underskudd til fremføring	13 344		
2 350	2 350	Gr.lag for betalbar skatt i res.regnsk.	76 774	51 413	
-2 350	-2 350	Mottatt/(avgitt) konsernbidrag direkte balanseført	0	0	
0	0	Benyttet fremførbart underskudd	0	0	
0	0	Skattepliktig inntekt	76 774	51 413	

Fordeling av skattekostnaden

541	564	Betalbar skatt (23 % av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	17 658	12 339	
0	0	For mye, for lite avsett i fjor	0	-387	
541	564	Sum betalbar skatt	17 658	11 952	
0	0	Effekt av endret utsatt skatt pga. oppkjøp	0	0	
0	0	Endring i utsatt skatt	-4 177	-626	
0	0	Endring i utsatt skatt pga. endret sats	-813	313	
541	564	Skattekostnad (23 % av grunnlag for årets skattekostnad)	12 668	11 640	
		Ifølge resultatregnskapet	12 668	11 640	

541	564	Betalbar skatt (23 % av grunnlag for betalbar skatt)	17 658	12 339	
0	0	Tilgang betalbar skatt som følge av oppkjøp	-	0	
-541	-564	Skattevirkning av konsernbidrag	-	0	
0	0	Betalbar skatt i balansen	17 658	12 339	

Note 14 Salgsinntekter

Konsernet selger sine produkter hovedsaklig i Norge til både dagligvarekjeder og utelivsmarkedet.

Note 15 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

Morselskapet			Konsernet	
2018	2017	Lønnskostnader	2018	2017
0	0	Lønninger	225 608	217 672
0	0	Arbeidsgiveravgift	36 035	35 137
0	0	Pensjonskostnader	17 354	16 812
0	0	Andre ytelser	30 052	36 880
0	0	Sum	309 049	306 501

Systematiserte årsverk i regnskapsåret har vært 0 i morselskapet og 382,3 i konsernet. Tilsvarende tall for 2017 var 398 i konsernet.

Av pensjonskostnader utgjør TNOK 3.014 kostnad relatert til ytelsesbaserte ordninger, se note 12.

Utbetalte ytelser til ledende personer

Tidligere adm.direktør fratradte i mai 2018, og ny adm.direktør overtok stillingen fra samme tidspunkt. Tidligere administrerende direktør har fått en samlet godtgjørelse i 2018 på 13.163 tnok. Dette inkluderer lønn for 2018 inklusive feriepenge mv., samt etterlønn i ett år, og utløsning av rettigheter i driftspensjonsordning for lønn over 12G og opptjent langsiktig bonus. Samlet godtgjørelse for lønn og bonus i 2017 utgjorde 3.960tnok. Ny administrerende direktør har fått en samlet godtgjørelse for perioden fra mai 2018 og ut året på 1.666tnok. Administrerende direktør har ingen bonusordning og det er pr 31.12.2018 ikke avtale om etterlønn ved fratredelse.

Pr 31.12 er det avsatt, ikke utbetalt 0,3 mill i bonus til 4 personer i ledergruppen
Det er ikke gitt andre lån/sikkerhetsstillelser til daglig leder, styreformann eller andre nærstående parter.

Samlet styregodtgjørelse i 2018 er kostnadsført med 1.790tnok mot 1.410tnok i 2017.

Revisor

Kostnadsført godtgjørelse til revisor ekskl. merverdiavgift fordeler seg slik:

	2018	2017
	Konsern	Konsern
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	1 094	1 327
Andre attestasjonstjenester	20	27
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	105	122
Annen teknisk bistand	124	138
Sum	1 344	1 614

Note 16 Pant og garantier

Morselskapet			Konsern	Konsern
2018	2017	Garantiansvar	2018	2017
0	0	Pantsikrede garantistillelser	40 455	29 675
0	0	Andre garantistillelser	0	15 000
0	0	Sum garantiansvar	40 455	44 675

Morselskapet			Konsern	Konsern
2018	2017		2018	2017
0	0	Gjeld sikret ved pant	106 595	123 787
0	0	Gjeld sikret ved pant	106 595	123 787

Morselskapet			Konsern	Konsern
		Balanseført verdi av pantsatte eiendeler		
0	0	Tomter/bygg	248 627	254 232
0	0	Maskiner, inventar og transportmidler	242 141	246 818
0	0	Varer	90 457	93 006
0	0	Kundefordringer	182 671	194 290
0	0	Sum	763 897	788 346

Eiendeler i alle konsernselskaper er stilt som sikkerhet for konsernets gjeld til DNB.

Morselskapet			Konsern	Konsern
		Eiendelene er i tillegg stilt som sikkerhet for		
0	0	Ubenyttet kassekreditt	67 000	65 000
0	0	Sum	67 000	65 000

Note 17 Miljø

Fylkesmannens miljøvernmyndigheter gir utslippstillatelser til selskapets virksomhet. Her er det satt grense på mengde avløpsvann, temperatur og KOF-innhold i avløpsvann. KOF er et uttrykk for organisk materiale i avløpsvannet. Vi har ikke mottatt bøter, pålegg eller erstatningskrav på grunn av brudd på miljøbestemmelser i 2018 for noen av virksomhetene i selskapet. Det har ikke vært foretatt nedskrivninger på driftsmidler grunnet miljøforhold.

Følgende miljø- og særavgifter forholder selskapet seg til:

- Stortingets miljøavgifter på emballasje jfr. Forskrift om retursystemer for emballasje til drikkevarer av 10.12.93 – avgift på glass og boks.
 - Medlemskap i Materialretur, et selskap for innsamling og gjenvinning av emballasje – en avtale mellom Miljøverndepartementet og industrien. Her innbetales de til en hver tid avtalte avgifter på plast, kartong, drikkekartong, bølge- og massiv papp, glass (flasker) og metall (bokser, kapsler).
 - Ved innlevering av spesialavfall (olje, kjemikalier, kjølere osv) innbetaler vi den til enhver tid gjeldende avgift.
- Iverksatte tiltak som forhindrer eller reduserer sannsynligheten for miljøskader er glattvannstanker, utjevningsbasseng, mask- og berme installasjoner, avfallssortering og kurs- og opplæringstiltak rettet mot miljøforhold.

Note 18 Transaksjoner med nærstående parter

Ytelser til ledende ansatte og mellomværende med konsernselskaper

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 15, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 9.

Hansa Borg Bryggerier AS har en langsiktig gjeld til morselskapet Hansa Borg Holding AS på TNOK 78 196 per 31.12.2018. Gjelden er renteberegnet med 12 måneders NIBOR-rente pluss påslagsmargin.

Renter utgjør TNOK 2 350 for 2018..

Kjøp av varer for videresalg fra Nøgne Ø Det Kompromissløse Bryggeri AS i 2018 med TNOK 11.645, Austmann AS med TNOK 9.748 og Olden Brevatn AS med TNOK 17.195.

Note 19 Hendelser etter balansedato

Det er ikke inntruffet vesentlige hendelser etter balansedatoen med betydning for regnskapet per 31.12.2018.

Note 20 Poster som er slått sammen i regnskapet

Morselskapet			Konsernet		
2018	2017	Finansinntekter	2018	2017	
2 350	2 350	Renteinntekt	3 484	3 296	
0	0	Agio	3 505	0	
0	25 000	Andre finansinntekter	86	216	
2 350	27 350	Sum finansinntekter	7 075	3 512	

Morselskapet			Konsernet		
2018	2017	Finanskostnader	2018	2017	
0	0	Rentekostnad	5 575	6 879	
0	0	Disagio	0	6 266	
0	0	Andre finanskostnader	1 305	1 337	
0	0	Sum finanskostnader	6 880	14 482	

2 350	27 350	Netto finansposter (inntekt)	195	-10 970	
--------------	---------------	-------------------------------------	------------	----------------	--

